

Kolieskový karneval

Kolieskový letný karneval v našom meste sa stáva čoraz obľúbenejším a vyhladávanším. Získava si čoraz väčšiu popularitu, čoho dôkazom je aj tohtoročný rekordný počet masiek – spolu ich bolo 45. Je pre nás veľmi potešujúce, že naše pozvanie prijali nielen menšie deťurence, ale zapojili sa aj tínedžeri, ba odvahu teraz našla aj jedna rodinka. V prehliadke sme tak mali možnosť vidieť víly, princezné, škriatkov, rôzne zvieratká, ježibabky, strigy, šašov, pirátov, rôzne literárne postavy, strašidlá či zombíkov, superhrdinov a mnoho ďalších zaujímavých masiek.

Prostredie pred tisoovskou základnou školou je ako stvorené na prehliadku plnú karnevalových masiek, a tiež na športové súťaže, v ktorých všetci preukázali svoju šikovnosť ovládať rôzne kolieska – kolobežky, jednokolky, bicykle, kolieskové korčule, kočíky, rôzne odrážadlá, ba aj fúrik. Všetkých prišiel povzbudiť aj Šašo Jaro, ktorý pripravil svoju show pre deti na malom pódiu vo dvore MsKS, kam sa všetci po vyhodnotení karnevalu odobrali. Vďaka sponzorom – Mesto Tisovec, OZ TisArt – dostali všetky deti občerstvenie v podobe cukrovej vaty, párkov, či gulášika.

Organizátori podujatia – oddelenie kultúry a športu a Komisia kultúry a športu – tak pripravili krásny program na koniec letných prázdnin.

Vyhodnotenie:
GRAND PRIX – Zlatá korčuľa:
Sára Kertész – TicTac: cena za originálny nápad, technické prevedenie a brilantnú jazdu

1. miesto:

Zombíci – rodina Šichtová

Malé strigy – Dachová, Rebeka Kubincová

2.miesto:

Pipi Dlhé Pančuchy – sestričky

Šašovia – sestričky Hanuskové

3.miesto:

Pat a Mat – Bálintovci

Covid a doktorka Maruška – deti z Centra pre deti a rodiny Tisovec

Mirka Kojnoková

Lojkov Tisovec

Regionálna prehliadka divadelných súborov

25.9.2021

**Kultúrny dom
Tisovec**

Kontakty:
Gemersko-malohontské osvetové stredisko
Jesenského 390/5, Rimavská Sobota
047/561222, gmos@rsnet.sk
Mestské kultúrne stredisko Tisovec
Ul. Jesenského
047/5493264, kultura@tisovec.com

**9:50
Slávnostné otvorenie**

10:00

ŠIALENÁ ANGELIKA

Divadlo Alterna / Rimavská Sobota
Scenár a réžia: Marian Lacko

14:00

ŠPANIELSKA NOC

Divadlo Havran / Rimavská Sobota
Réžia a scénografia: Marian Lacko

18:00

NEŽNÉ PRÍBUZENSTVO

Sobotské náhodné divadlo / Rimavská Sobota
Úprava, réžia a scénografia: Marian Lacko

Od 10:00 - odborný seminár zameraný na:
dramaturgiu s PhDr. Ľubomírom Šarikom,
scénografiu s Mgr. Marianom Lackom,
hereckú tvorbu s Mgr. art. Katarinou Smacznu.

S FINANČNOU PODPOROU
BANSKOBYSTRICKÉHO
SAMOSPRÁVNÉHO KRAJA

GMO Gemersko-malohontské
osvetové stredisko

TISART

Kam s opotrebovanými pneumatikami???
Zberný dvor Tisovec

Mesto Tisovec uzavrelo zmluvu so spoločnosťou ELTMA, ktorá sa zaoberá zberom opotrebovaných pneumatík. Už aj opotrebované pneumatiky môžete odovzdať bezplatne na zbernom dvore.

Na Zbernom dvore (Hviezdoslavova ulica, oproti veľkej vlakovkej stanice) môžete odovzdať aj nasledovné odpady:

Bez poplatku:

sklo, papier, plasty, veľkoobjemový odpad, nebezpečný odpad, kuchynský odpad a jedlé oleje, šatstvo a drevo.

S poplatkom:

drobný stavebný odpad (jediný odpad, ktorého odovzdanie je spoľatnené, poplatok je určený VZN - 0,0384 €/kg)

Otváracie hodiny:

Utorok	08:00 – 12:00 hod.	Obed	12:30 – 16:00 hod.
Streda	08:00 – 12:00 hod.	Obed	12:30 – 16:00 hod.
Štvrtok	08:00 – 12:00 hod.	Obed	12:30 – 16:00 hod.
Piatok	08:00 – 12:00 hod.	Obed	12:30 – 16:00 hod..
Sobota	08:00 – 11:00 hod.		

Nedeľa zatvorené

Blížšie informácie na Odd. výstavby, ŽP a RM na tel. čísle:

0902 255 661, 047/56 03 803

Ing. Miriama Janotiková

Tisovský mesačník

XXXI. ROČNÍK

September 2021

číslo 9

cena 0,25 €

Janka Miháliková
- rozhovor na s. 3
(foto z archívu
respondentky)

V čísle prinášame aj:

- Uznesenia MsZ
- Pripomienka SNP
- Príhovor
- Kolieskový karneval
- Lojkov Tisovec-
pozvanie
- Festival umenia 2021
- Komentár
- Kam s
opotrebovanými
pneumatikami
- Nezabúdame na
našich významných
rodákov
- Podporme výstavbu
altánku v ZŠ
- Príjemná zmena v
septembri
- O zázrakoch
- Inzercia

DNI MESTA XXVI TISOVEC XL. CLEMENTISOVE DNI 17. - 19.9.2021

PIATOK 17.9.2021

15:30 - kinosála MsKS
Slávnostné zastupiteľstvo
18:00 - tribúna pred ZŠ
FRAGILE koncert

SOBOTA 18.9.2021

8:00 - turistický prechod Clementisovou cestou
9:00 - námestie
Jarmok ľudových remesiel
10:00 - nádvorie MsKS
Kotlíkové špeciality
11:00 - tribúna pred ZŠ
Prehliadka dychových hudieb regiónu
13:00 - nádvorie radnice
Divadlo TisArt - Janko a Marienka
15:00 - pamätník V. Clementisa
Pietny akt kladenia vencov
16:00 - tribúna pred ZŠ
Folklorný súbor VEPOR
19:00 - tribúna pred ZŠ
MAFIA CORNER koncert
21:00 - tribúna pred ZŠ
DUCHOŇOVCI koncert

NEDEĽA 19.9.2021

Slávnostné bohoslužby
venované spomienke obetiam represálií 50. rokov

SPRIEVODNÉ PODUJATIA

- výstava drobnochovateľov
- jazda motoráčikom
- občerstvenie

Nezabúdame na našich významných rodákov

Dňa 20. júla 2021 sa primátorka mesta, vedúci oddelenia kultúry a športu, spolu s Mužským spevokolom Dr. Sama Daxnera zúčastnili pietnej spomienky na významného slovenského rodáka, dôstojníka a národovca Dr. Cyrila Daxnera.

Dňa 20. júla 2021 sa primátorka mesta,vedúci oddelenia kultúry a športu, spolu s Mužským spevokolom Dr.Sama Daxnera zúčastnili pietnej spomienky na významného slovenského rodáka, dôstojníka a národovca Cyrila Daxnera.

Na historickom Cintoríne Kozia brána v Bratislave mu Matica slovenská slávnostne odhalila nový náhrobný pylón s bustou, keďže pôvodný kríž bol časom odstránený a stratený.

„Cyril Daxner patrí medzi významné, no bohužiaľ v rámci celoslovenských súvislostí zabudnuté osobnosti našich moderných dejín. Zomrel v mladom veku nedožitých 41 rokov, a to iba niekoľko dní po skončení ničivej druhej svetovej vojne. Jeho život bol bohatý na udalosti a odvážne činy. Súčasne bol jedným z posledných významných členov starobylého slovenského rodu Daxnerovcov, ktorý splodil štyri generácie advokátov, tri generácie významných slovenských politických činiteľov, ale aj aktívnych kresťanských činovníkov na Slovensku v 19. a 20. storočí,“ uviedol predseda Matice slovenskej Marián Gešper, ktorý sa osobnosťou Cyrila Daxnera hlbšie

zaoberá.

Na podujatí, ktoré sa nieslo v znamení prihovorov, ľudovej hudby a prednášok o živote a odkaze Cyrila Daxnera, sa zúčastnili hostia z rôznych oblastí Slovenska. Prítomným sa v úvode prihovorił poslanec NR SR Miloš Svrček. Keďže sa Daxnerov život spájal s obcou Tisovec a mestom Vranov nad Topľou, prišiel si ho uctiť viceprimátor Vranova nad Topľou Dušan Molek, riaditeľka Gymnázia Cyrila Daxnera vo Vranove nad Topľou Zuzana Dragulová, primátorka Tisovca Irena Milecová, ako aj Mužský spevokol Dr. Sama Daxnera z Tisovca. Jeho nový pomník požehnal biskup Západného dištriktu ECAV Ján Hroboň za prítomnosti emeritného farára Cirkevného zboru ECAV vo Vranove nad Topľou Slavomíra Galla.

Ako odvážneho dôstojníka a vojaka si ho uctili aj Ozbrojené sily SR, zastúpené náčelníkom Štábu pre podporu operácií brigádnym generálom Pavlom Tökölym a generálnym duchovným Ekumenickej pastoračnej služby OS SR a OZ SR plukovníkom Viktorom Sabom. Cyril Daxner sa radí k hrdinom Malej vojny, keď ako veliteľ obrnenej vozby bránil Slovensko pred agresorom – horthyovským Maďarskom. V tejto súvislosti sa osobne zúčastnil na tvrdých bojoch pri Nižnej Rybnici. Neskôr bol kľúčovou postavou občianskeho odporu a organizátorom Slovenského národného povstania na východnom

Slovensku, čo v príhovore zdôraznil predseda SZPB Pavol Sečkár. Ako právnik a advokáta si ho pripomenula podpredsedníčka Slovenskej advokátskej komory Magdaléna Hromcová.

Cyril Daxner sa narodil 20. júla 1904 v Tisovci, študoval v Martine a Bratislave, pracoval a žil s rodinou vo Vranove nad Topľou. V dôsledku podlomenia zdravia z väznenia v koncentračnom tábore Mauthausen zomrel 7. júna 1945 v Bratislave. Patril k významnej a rozvetvenej rodine Daxnerovcov. Jeho starý otec Štefan Marko Daxner bol spoluzakladateľom Matice slovenskej. Otec Ivan Daxner sa priamo podieľal na vytvorení prvého Česko-Slovenska a bol signatárom Clevelandskej i Pittsburskej dohody. Jeho prastarým otcom bol Karol Kuzmány, prvý podpredseda Matice slovenskej. K blízkym príbuzným Cyrila Daxnera patril aj spisovateľ Janko Jesenský, ktorý bol bratom jeho matky Ludmily Daxnerovej, rodenej Jesenskej. Sme veľmi hrdí, že sme si mohli pripomenúť osobnosť Tisovca, akou bez pochyb Dr. Cyril Daxner je.

Veľké poďakovanie patrí členom Mužského spevokolu Dr. Sama Daxnera a Viktorovi Bráďňanskému za dôstojné reprezentovanie nášho mesta.

Michal Stejskal, vedúci oddelenia KaŠ. (zdroj – Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a OZ SR)

uskutočnenie stavebných prác pod názvom „Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti v Meste Tisovec“, ako výsledok verejného obstarávania v zmysle zákona č. 343/2015 o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
c) splnomocňuje primátorku mesta k uzatvoreniu kúpnej zmluvy na dodanie zdravotníckeho vybavenia k projektu pod názvom „Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti v Meste Tisovec“, ako výsledok verejného obstarávania v zmysle zákona č. 343/2015 o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

441/2021

a) berie na vedomie rozhodnutie o schválení žiadosti o poskytnutie príspevku na realizáciu projektu „Autobusové prístrešky Tisovec“ a informácie k implementácii projektu

b) schvaľuje vstup mesta Tisovec do implementácie projektu s názvom „Autobusové prístrešky Tisovec“, kód žiadosti o príspevok: IROP-CLLD-Q632-512-003-001

c) splnomocňuje primátorku mesta k uzatvoreniu zmluvy o dielo na uskutočnenie stavebných prác pod názvom „Autobusové prístrešky Tisovec“, ako výsledok verejného obstarávania v zmysle zákona č. 343/2015 o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

442/2021

schvaľuje podľa §38 Štatútu Mesta Tisovec udelenie ceny mesta za činnosť jednotlivca pri záchrane ľudských životov: - MUDr. Anna ŽIAKOVÁ

443/2021

schvaľuje delegáciu mesta, ktorá sa zúčastní slávnosti „Zemiakový festival“ v partnerskom MESTE PUTNOK (Maďarská republika), dňa 10. septembra 2021, v zložení: Ing. Hana Homoľová, Ing. Tibor Tokár, JUDr. Ivana Bariová

spracovala redakcia

Naše "deti" vo svete

V minulých číslach sme čitateľom predstavili našich rodákov, ktorí vedú život vo vzdialenejších končinách. V tomto čísle sme oslovili doktorku teológie Janku Mihálikovú, ktorá - hoci vo svete – no takmer doma, pôsobí ako zborová farárka v Rimavskom Brezove. Tisovčania ju poznajú ako dcéru Gizely a Miroslava Mihálikových.

Ako spomínate na Vaše detské roky?

Moje detstvo bolo späté s množstvom „čínžiakových“ kamarátov. V období 70. – 80. rokov 20. storočia bývalo na Francisciho ulici veľa detí, s ktorými sme vonku, neraz do neskorých večerných hodín, hrali rôzne hry - skryvačky, vybijánu, naháňačky, futbal, skákali sme cez gumu, hrali karty a podobne. Často sme samé deti (bez rodičov) podnikali výlety na Čiernu Horu smerom na Trstie, na Okružlu skalú (Hradová), či Kordové lúčky. Sánkovali sme sa na Obadovom očku a korčuľovali na rybníku. Z kameňov sme si stavali hate (hrádze) a kúpali sme sa v Rimave. Moje detstvo bolo skvelé. Veľmi rada naň spomínam. Do dnešných čias mám z detstva mnoho kamarátov a zážitkov.

Čo škola a štúdiá?

Po skončení základnej školy v roku 1992 sa otvorilo v Tisovci evanjelické gymnázium, v ktorom som začala študovať. Spoznala som nových mladých ľudí z celého Slovenska i USA – spolužiakov, učiteľov, amerických dobrovoľníkov. Študovať v EGT bola pre mňa veľká výzva a zároveň požehnaním. Človek si to uvedomí až s odstupom času a pribúdajúcimi rokmi. Ako prví absolventi bilingválneho gymnázia sme dostali výborné vzdelanie spojené s duchovnými hodnotami. V rámci štúdia sme mnoho diskutovali, spievali, nacvičovali programy - Christmas Story, Easter Story. Spolu s učiteľmi sme chodili na výlety, stretávali sa na Black Box – och a pripravovali Chapel (služby Božie). Po ukončení strednej školy som študovala na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave.

Teologické štúdium bolo pre mňa veľmi obohacujúce. Preniknúť do hĺbky biblických vied, živých i mŕtvych jazykov ako aj dejín a filozofie bolo fascinujúce, aj keď neraz veľmi náročné. Po skončení vysokej školy som absolvovala cirkevno – zborovú prax v Trinity Lutheran Church v Pensylvánii (USA).

Po príchode z USA som bola v roku 2003 ordinovaná za kňaza evanjelickej cirkvi v Evanjelickom kostole v Rožňave a Zborom biskupov ECAV na Slovensku som bola menovaná najskôr za duchovnú výpomoc, potom za kaplánu a neskôr za evanjelickú farárku do Rimavského Brezova. Tu pôsobím už 18 rokov.

V priebehu týchto rokov som sa stala doktorkou evanjelickej teológie po skúškach a obhajobe rigoróznej práce s názvom: Nábožensko – historický kontext, umelecké stvámenie a význam symbolu kríža vo vybraných evanjelických chrámoch na strednom Slovensku. Zároveň som vyštudovala anglický jazyk a literatúru na Filozofickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, na katedre Anglistiky a Amerikanistiky v rámci rozširujúceho štúdia. V súčasnosti som teda zborovou farárkou v Rimavskej Brezove a učiteľkou anglického jazyka na Evanjelickej základnej škole v Rimavskej Sobote na polovičný úväzok.

Ako by ste zhodnotili Vašu službu v Rimavskom Brezove?

Do môjho príchodu bol Evanjelický a. v. cirkevný zbor v Rimavskom Brezove dlhodobo administrovaný. Posledný zborový farár v ňom

pôsobil v roku 1976. Začiatky mojej služby boli teda ťažké. V cirkevnom zbore mnohé veci absentovali, chýbali. Postupnými krokmi s Božou pomocou, modlitbami a obetavou službou sme dokázali spolu s členmi cirkevného zboru postaviť zbor na nohy v zmysle

pravidelného vykonávania služieb Božích, stretávania sa detí, mládeže, organizovania táborov, výletov, opekačiek i zborových gulášov. V hospodárskej oblasti sa nám, chvála Bohu, podarilo opraviť evanjelický a. v. farský úrad, kostoly v matkocirkvi i vo filiálkach. V mnohých z nich stále prebiehajú rekonštrukcie vďaka schváleným projektom a ochotným darcom.

Čo naplňa Váš život v súčasnej dobe a aké máte plány v budúcnosti?

V súčasnosti naplňa môj život služba v cirkvi, v školstve a v kultúre. V spomenutých oblastiach zastávam niekoľko funkcií: okrem teda zborovej farárky a učiteľky som administrátorkou Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Kraskovo, náhradnou seniorálnou presbyterkou RIS za ordinovaných, členkou Rady školy pri Evanjelickom gymnáziu v Tisovci za zriaďovateľa, náhradnou delegátkou na Synodu ECAV za ordinovaných a generálnou presbyterkou ECAV na Slovensku. Z týchto funkcií mi samozrejme vyplývajú aj mnohé povinnosti.

Minulý rok predsedníctvo Cirkevného zboru ECAV na Slovensku Rimavské Brezovo podpísalo Memorandum o spolupráci a spoločnom postupe pri získaní Značky Európske dedičstvo (European Heritage Label) pre gotické kostoly so stredovekými nástennými maľbami v Gemerí a Malohonte. Pod správou brezovského cirkevného zboru sú tri gotické kostoly: v Rimavskom Brezove, Rimavskej Bani a Kyjaticiach. Taktiež Gotický kostol v Kraskove patrí pod administrovanie cirkevného zboru. V spolupráci s Ministerstvom kultúry SR postupne obnovujeme tieto chrámy. Je tu snaha ich systematicky sprístupňovať a propagovať ich európsky rozmer. Prvým plánom do budúcnosti je teda získať Značku Európske dedičstvo pre gotické kostoly v Gemerí a Malohonte. Druhým v spolupráci s Obcou Rimavská Baňa zrekonštruovať parkovisko a budovu bývalého Evanjelického a. v. farského úradu v Rimavskej Bani a vytvoriť v nej turisticko - informačné centrum pre gotické kostoly v Malohonte. Tretím plánom, ktorý by sa mal začať realizovať už tento rok, je v súčinnosti s Hudobným centrom v Bratislave organizovať v gotických kostoloch koncerty v rámci hudobného festivalu Pro musica nostra na cestách II.

Čo sa týka duchovnej oblasti naďalej pokračovať v misijných aktivitách, vzdelávať sa a viesť všetky generácie ľudí k Božiemu slovu a k spoznávaniu Jeho vôle. Nech tak spoločne rastieme do podoby Božieho charakteru.

A mne už zostáva iba poďakovať za odpovede, Štefan Sabó

O zázrakoch

Písať o zázrakoch vo vzdelávaní je viac ako zázrak. No v Tisovci môžeme, máme o čom.

Tým prvým je EGT, ktoré predstavilo Tisovec celému Slovensku a svetu. Vysoko nastavená latka náročnosti zakladajúcou riaditeľkou p. Pašiakovou prináša našej spoločnosti mladých vzdelaných ľudí. Mnohí sú absolventmi prestížnych vysokých škôl, pracujú na významných postoch doma aj vo svete. Bilingvárne štúdium na cirkevnej škole dáva výbornú znalosť angličtiny aj vďaka americkým lektorom, vedenie vo viere formuje charakter mladých ľudí.

Druhý zázrak je naša základná umelecká škola. V takom malom mestečku žije od roku 1937. Vychovala a vychováva hudobníkov, ktorí robia radosť svojim poslucháčom. Pedagógovia sa spolu so

žiakmi predstavili na festivale Fe-Um dňa 31.júla. Majstrovstvo učiteľov a talentované deti pripravili pre nás neveriteľný hudobný zážitok, veľká vďaka. Prijemným prekvapením boli mladí rómski muzikanti, mimoriadne šikovní. Verím, že svoj hudobný dar budú ďalej rozvíjať aj štúdiom a ešte ich budeme počuť nielen v Tisovci. Mladí šikovní študenti z EGT v Tisovci doma a vo svete pracujú na skvalitňovaní života. Mladí šikovní študenti zo ZUŠ v Tisovci doma a vo svete pracujú na skrášľovaní života. Pedagógom obidvoch škôl zo srdca prajem udržať vysokú úroveň, zachovať dobré mená škôl. Nech je školstvo v Tisovci aj naďalej zázrakom vo vzdelávaní výnimočných ľudí, ktorí obohacujú naše životy.

Ludmila Pánisová

Hlasujte za náš projekt Altánok – miesto pre spoločné stretnutia

Základná škola Dr. V. Clementisa sa zapojila do projektu Raiffeisen banky Gesto pre mesto – Gesto pre radosť.

Niekedy však nestačí len vypracovať kvalitný projekt, treba urobiť aj niečo viac. Taký je aj náš projekt Altánok – miesto pre spoločné stretnutia. Aby sme získali grant vo výške 2000 eur na stavbu altánka, potrebujeme získať najviac hlasov.

Cieľom projektu je vybudovať altánok v areáli školy, kde už máme vytvorené miesto pre exteriérovú učebňu i miesto na spoločné stretnutia žiakov a rodičov. Veľmi nám však chýba altánok, kde by sme sa mohli uchýliť počas horúcich dní či nepriazni počasia.

Ťuknutím na link a vyplnením údajov môžete zahlasovať. Následne vám príde sms kód, ktorý zadáte na konci hlasovacieho formulára. Prosím, nech vás nemýli slovo Lučenec pri názve našej školy, patríme totiž do spádovej oblasti lučeneckej pobočky Raiffeisen banky. Hlasovať sa môže do 30.septembra a len raz. Každý Váš hlas je dôležitý a veľmi si ho vážime! Link nájdete na webovej stránke mesta v článku s totožným nadpisom. Srdečne ďakujeme.

Kolektív ZŠ Dr. V. Clementisa

Prijemná zmena v septembri

Leto v našej materskej škole bolo v znamení pracovného nasadenia. Z plánovaného rozpočtu nám zriaďovateľ zabezpečil firmy, ktoré zrekonštruovali podlahy vo vstupných chodbách a schody v oboch pavilónoch, podlahy vo všetkých štyroch detských šatniach a 10 radiátorov vymenili za panelové, pretože doterajšie kryty už neplnili žiadnu pôvodnú funkciu a po demontovaní sa rozsypali. Zamestnanci MŠ svojpomocne vymaľovali steny, ktorých náter už nebol vyhovujúci, a tak prispeli k presvetleniu rekonštruovaných

Návraty

Svet, aj ten tisoivský, nebude taký, ako si ho prajeme. Prianie to nikdy nezmení, je potrebné preto, aby sa tak stalo, veľa urobiť. Spoliehať sa na to ,že sa veci sami usporiadajú je fatamorgána, ktorá sa môže zjaviť, ale zmizne. Je to na nás, aby sme sa vydali na cestu relevantných argumentov a vôle zmeniť to, čo nám stavia prekážky na dosiahnutie pokroku nielen v osobnom živote, ale aj v spoločnosti a prostredí, v ktorom žijeme. Spontánny poriadok je východiskom zo slepej uličky a to môže byť dennou argumentáciou.

Pokrok nezastavíme a dôležité je stať sa jeho súčasťou

A to je cesta aj pre Tisovec. Súkromný sektor si to po roku 1989, kde došlo k zlomu v ekonomike uvedomil. Kolektivizované poľnohospodárstvo sa v tom čase posúvalo do privatizácie , reštitúcií a dochádzalo k výraznému poklesu produkcie. Pred rokom 1948 minulého storočia, kedy došlo k znárodneniu, sa v dolinách okolo Tisovca hospodáril a produkcia mlieka mäsa ,zemiakov , po Tisovsky krompeľov, bola dostačujúca. Návrat do tohto systému . ktorý niesol znaky prosperity sa konečne začal. Teraz sa už hospodári v Rovni, na Ľavkove, Rejkove, Suchých Doloch, Dieliku, Hanove, Hrdzavom a v Kačkave časť Hlboká, Rimavskej Píle. Nie je to pre tých ľudí jednoduché. Treba veľa sebazaprenia, osobnej motivácie a samozrejme investícií. Má to však budúcnosť a treba tomu dať podporu. Možno, že sa časom dočkáme aj „krompeľov“ z Tisovca. A Poliak, ktorý nám ich teraz ponúka, bude ich kupovať v Tisovci. Chce to však čas a správnu orientáciu regiónu.

Nositelom tohto trendu sú však ľudia, ktorí znova našli vzťah k pôde a to je vzácny prvok príbehu Tisovca a Rimavskej Píly, treba si to vážiť. Takýto návrat je potrebný.

V minulom storočí v hospodárskej kríze v roku 1933 sa Európa ocitla v hlbokej kríze a ľudia aj zo Slovenska odchádzali za zárobkom do Ameriky, Argentíny. Niektorí tam ostali, ale veľa sa ich vrátilo a zarobené peniaze investovali do nákupu majetku a čo je dôležité, vniesli do hospodárenia poznatky, ktoré získali v zahraničí využívali tu doma v Tisovci. V spomenutých dolinách Tisovca vznikali gazdovstvá a na zimu sa dobytok sťahoval do Tisovca. Boli tu roľnícke domy, dvory, kde na konci dvora bolo humno na prezimovanie zvierat. Pozostatky týchto roľníckych dvorov nájdeme i teraz.

Návrat na rodnú hruď je vzácnosťou a je potrebný

Už niekoľko rokov je tu bohužiaľ pravidlom odchádzanie za prácou mimo Tisovca alebo do zahraničia. Tento štát nevie zabezpečiť dobre platenú prácu pre svojich občanov, hlavne pre mladšie generácie. Svoje schopnosti a prácu predávajú v zahraničí alebo v Bratislave. Ich návrat, i keď niekedy dočasný, je potrebný. Máme novú kategóriu občanov, teraz tomu priradení názov: PENDLERI. Prinesú peniaze, investície, čo je pre Tisovec prínosom. Vidno to na

priestorov. Do šatní sme uložili nové skrinky a lavičky, do umyvárky nové poličky na uteráky a pohárik.

2. septembra sme sa stretli s pozitívnou odozvou na zmeny zo strany rodičov, ale čo je najdôležitejšie, tešia sa deti, ktoré každodenne oceňujú "novú škôlku".

Ďakujem všetkým kolegyniam, ktoré vo svojom voľnom čase pomohli, osobitne však tetám upratovačkám, lebo po takej rekonštrukcii bolo práce nad rámec ich pracovných povinností.

Júlia Hodoňová, MŠ Tisovec

renovácií bytového fondu, zvýšil sa nám počet osobných aut, odpadové kontajnery sú vždy plné, dochádza k obmene spotrebného tovaru.

Lenže títo ľudia nám chýbajú tu. Stávame sa mestom, kde zatiaľ niet perspektívy a vízie na zlepšenie. Tento trend je príznačný pre Slovensko, Tisovec nie je výnimkou, ustupovať na tomto fronte sa už nemôže.

Tí, čo majú prácu v Tisovci, zvyšujú tu ekonomický potenciál, ale to nestačí na dynamický rozvoj a návrat do prosperity je zatiaľ v nedohľadne.

Potrebujeme návrat do duševnej pohody a ekonomickej rovnováhy

Neprispeievajú k tomu naši vrcholoví politici, nie je jasné, kto je autoritou a komu sa dá veriť ,ešte že máme hlavu štátu ženu. Ministri a predsedovia strán nás zamestnávajú svojimi spormi vo vládnej koalícii a hľadajú spravodlivosť pre seba .Plne sú týmto zamestnané súdy, prokuratúry a problémom občanov sa venujú iba okrajove. Spravodlivosť sa musí vrátiť transparentne občanom, oni sú hlavnými sudcami súčasnej politiky.

Už sa združuje, hlavne stavebný materiál, v závese stúpajú ceny potravín a nezvratné je zvýšenie cien energií a k tomu, aby politici mali viac pozornosti, na nás presunuli zodpovednosť za COVID-19 a jeho najnovšiu mutáciu Delta. Musíme sledovať vyhlášky hlavného hygienika v COVID-automate. Nie všetci majú však internet, ale to nikoho nezaujíma, máme toho my občania naložené dosť. V informačnom chaose môže zohrať dôležitú úlohu SAMOSPRÁVA, tá má najbližšie k občanovi a jeho problémom. Zmysluplné lokálne rozhodnutia sú liekom na krízy aj tu v Tisovci a na Rimavskej Píle.

Chýbajú nám autority, ktorým je možné dôverovať

Nie je ľuďom jasno, komu možno veriť, chýba tu štátnický prístup v súčasnom dianí. Kľúčkovanie okolo očkovania a neočkovania umocnil terajší minister financií lotériou, len nám nepovedal, že to zaplatíme my všetci. Skrýva daňovú a odvodovú reformu a to priamo dopadne na občanov.

Aby sme sa pohli dopredu, ľudia musia hovoriť to, čo vedia v čom sú odborníci, neodborníci a obdivovatelia poloprávdy by mali mlčať a mnoho vecí by sa vyjasnilo. Platí to aj pre tých, čo spravujú tento štát.

Uvediem príklad z dávnej histórie: Mária Terézia dokázala zaviesť reformy a dala práva mestám i Tisovcu. Bola príkladom pri epidémii čiernych kiahní, dala sa zaočkovať, čo bolo vtedy prejavom odvahy a múdrosti.

Takéto konanie potrebujeme teraz. Mnohí prostí občania by mohli byť príkladom aj pre politikov. Hlúposťami a neriešením problémov krízu ani pandémiu neporazíme.

Je tu prepotrebný návrat k zdravému sedliackemu rozumu.

Vladimír Pašiak

Pripomienka SNP v Tisovci

V nedeľu 29. augusta uplynulo 77 rokov od vypuknutia Slovenského národného povstania. Táto udalosť, keď Slovensko jasne vystúpilo proti fašizmu, patrí medzi najvýznamnejšie medzníky našej novodobej histórie. Toto výročie sme si pripomenuli aj v Tisovci v sobotu 28.8.2021. Na pietnom akte sa zúčastnili predstavitelia samosprávy mesta Tisovec, predseda oblastného výboru SZPB , Štefan Baláž a zástupcovia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov z Tisovca a blízkeho okolia, členovia Klubov vojenskej histórie z celého Slovenska, či zástupcovia politických subjektov pôsobiach v regióne a členovia spoločenských organizácií.

Primátorka mesta Tisovec, Irena Milecová, vo svojom príhovore pripomenula význam SNP v dejinách Slovenska, pripomenula všetkých, ktorí bojovali za našu slobodu, pripomenula, že je na našej generácii, aby sa na význam SNP nezapadlo. Aby sa nezapadlo na Tisovčanov, ktorí sa aktívne zapojili do jeho príprav i samotného Povstania. Aby sa nezapadlo na tých, ktorí sa vytúženej slobody nedočkali. Ako vďaka za ich životy postavili občania Tisovca Pamätník obetiam

II. svetovej vojny, ktorý je umiestnený v parku, v centre Tisovca. Samotná výstavba pamätníka začala 26. 9. 1956 kopaním základov. Pamätník tvorí súsošie raneného vojaka a dobrovoľnej zdravotnej sestry Červeného kríža. Po stranách pamätníka sú umiestnené mramorové dosky s menami obetí. Slávnostné odhalenie sa uskutočnilo 27. januára 1957 pri príležitosti 12. výročia oslobodenia

Tisovca. A práve pri príležitosti 77. výročia SNP sa dočkal svojej rekonštrukcie, ktorú finálne podporil Úrad vlády Slovenskej republiky a mesto Tisovec. Program pietnej spomienky pokračoval na Dieliku, pri Pamätníku hrdinom SNP. Pamätník bol postavený v horskom sedle Dielik hrdinom, ktorí počas SNP bránili Tisovec pred obsadením nemeckou armádou. Výstavba pamätníka na mieste bojov začala v roku 1958. Pôvodne boli na pamätníku osadené tri liatinové tabule na ktorých bolo: 1. zoznam padlých povstalcov, 2. „21. október 1944“, 3. “SNP“. Zachovala sa len liatinová tabuľa - zoznam padlých povstalcov. Pomník bol slávnostne odhalený pri príležitosti 15. výročia SNP 1959.

Práve v tomto sedle sa viedli kruté boje, pri ktorých vyhasli životy mnohých, medzi nimi aj mladého Vinca Prandla z Tisovca. Na

návštevníkov tu čakali dobové tábory bojujúcich armád, aj prezentácia zbraní, uniforiem či výzbroje. Program zakončila historická rekonštrukcia bojov v lokalite, ktorá bola pred 77 rokmi významným dejiskom SNP. OO CR Gemer, spolu s mnohými dobrovoľníkmi z Klubu vojenskej histórie Krasnogvardejci Košice pod vedením Petra Kamenského, pripravujú pre návštevníkov a záujemcov o históriu, zrekonštruované vojenské zákopy, bunkre a „zemľanku“, ku ktorým pribudnú tiež informačné tabule a oddychové miesta, vhodné aj na zážitkové učenie.

Pamiatka na deň, kedy sa malý národ postavil voči zlu, si zaslúži tú najvyššiu poctu – možno aj v podobe upraveného pamätníka či oživenia lokality, ktoré budú aj v budúcnosti symbolickým miestom, v ktorom sa bude brániť sloboda a spravodlivosť.

Miroslava Kojnoková

Príhovor k 77. výročiu Slovenského národného povstania

Vážení spoluobčania – dámy, páni, vážení hostia, milá mládež.

Dovoľte mi prihovoriť sa vám v mene ZO SZPB v Tisovci a v mene oblastného výboru SZPB v Rimavskej Sobote a tak si uctiť spomienku na SNP z príležitosti jeho 77. výročia.

Je našou ctou a povinnosťou osláviť hrdinstvo a vzdať úctu padlým i žijúcim hrdinom. Poďakovať za česť, ktorú v roku 1944 vrátili účastníci, bojovníci SNP – SLOVENSKU. Zato, že tu dnes môžeme stáť ako hrdí občania SR, že sme súčasťou európskych dejín, ktoré naši hrdinovia pomohli vybudovať proti zlu, nacizmu a fašizmu. Uplynulo 77 rokov ako sa nad Tisovcom a Rim. Pílou, na Hradovej, Trstí, rozhoreli partizánske ohne. 77. krát vzdávame hold úcty padlým i žijúcim hrdinom – účastníkom SNP. ZO SZPB v Tisovci už žiaľ priameho, žijúceho účastníka povstania nemá.

Vážení prítomní! Dovoľte, aby som v malom klbu odvinula pár slov zameraných na SNP – jeho význam, pravdu o SNP a jeho odkaz pre mladú generáciu. Dnes s odstupom času počuť veľa šumov, ako to vlastne so SNP bolo?

Začala sa skresľovať a prekrúcať história a to, či vlastne bolo SNP potrebné?

Odpoveď je jednoznačná: ÁNO. Bolo potrebné preto, lebo ONO ochránilo Slovensko, že sme v 2. svetovej vojne vyšli ako víťazný štát nad hitlerovským fašistickým Nemeckom a stali sa jednou z demokratických krajín sveta. A kde hľadať pravdu o SNP? Ten, kto ju nepozná, alebo nechce poznať, nech ju hľadá po celom Slovensku, všade tam, kde vstúpil partizán, vojak, či povstalec. Tam, idúc po stopách sa dozviete pravdu. Nech navštívi masové hroby tých, ktorí v SNP bojovali. Pamätníky – roztrúsené po celej krajine, ako pamiatku na našich hrdinov. Nech zájde do Kremničky – vápenky v Nemeckej, kde fašisti spolu s prisluhovačmi Hlinkovej gardy hádzali do pece i živé obete – starcov, ženy, deti.

Pravdu môžete nájsť aj vo vypálených obciach: Kalište, Ostrý Grúň a Kľak a iné. To sú fakty, ktoré hovoria pravdu o SNP. Nájdete ju aj ďaleko za hranicami Slovenska, kde v koncentračných táboroch mučili, pálili v pečiach najlepších synov slovenskej zeme.

Vážení prítomní, sme potomkovia malého, no myšlienkového silného národa, ktorý vždy bojoval za národnú slobodu a identitu. Vážme si našich hrdinov, aj keď sú pre mnohých len neznámymi menami – mená len vytesané do pomníka. Tak nemôžu byť zabudnutí ani tí, na ktorých pamätník sa dnes dívame. Pokúsme sa pozerať na pomníky z vojen a SNP nielen ako na hrdinské víťazstvo, ale vnímajme aj to, čo tomu predchádzalo. Bolesť, utrpenie, smrť a zlo. Dovoľte mi pri tejto príležitosti v mene ZO a Obl.v. SZPB vysloviť vďaka mestu Tisovec, mestskej samospráve a všetkým tým, ktorí akokoľvek prispeli k obnove pamätníka, ktorý už poznal zub času – Pamätníka obetiam 2. svetovej vojny a SNP, ktorí túžbu po slobode povýšili nad vlastné životy. To, že pri spomienke na 77. výročie SNP vidíme tento pamätník v novom šate, aj to je forma úcty a vďaka za našu slobodu. Vážení prítomní, vážme si každého, kto pravdivý odkaz SNP udržiava a chce vysloviť presvedčenie, že organizácia SZPB je a bude naďalej veľkou oporou pre demokraciu v našej krajine a stavia sa proti tým, ktorí by radi dejiny o SNP otočili, skreslili, či vygumovali. SNP je symbolom slovenskej odvahy, bolo to povstanie za rovnosť. Treba poukazovať na dôsledky fašistickej ideológie a na zverstvá tých, ktorí sa pasovali za národnú rasu s právom rozhodovať o živote a smrti menejcenných, za ktorých považovali aj nás Slovákov. A odkaz pre mladú generáciu?

Zaujímajte sa o históriu, aby ste hodnotám slobody mohli porozumieť hlavou a cítiť srdcom. Aby ste tú slobodu, v ktorej žijete mohli, ale hlavne chceli chrániť.

Vážení prítomní, spomínajme s úctou na tých, ktorí na oltár slobody položili vo vojne a SNP svoje životy, ktorí navždy zostanú v kronike obetí fašizmu.

Večná sláva hrdinovia za vaše obete, už nikdy vojna, len pokoj a mier na celom svete!

Česť vašej nehybnúcej pamiatke.

Ružena Štulajterová, ZO SZPB v Tisovci a Oblastný výbor SZPB v Rimavskej Sobote